

Základní škola v Oseku

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

KRIZOVÝ PLÁN

pro školní rok 2011/2012

Vypracovala: Mgr. Ivana Procházková

ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Osek, Hrdlovská 662
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Luboš Čapek
Telefon na ředitele	417 837 125
E-mail na ředitele	capek@zsosek.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Ivana Procházková		
Telefon	417 837 125		
E-mail	prochazkova@zsosek.cz		
Specializační studium			Ne
Realizátor vzdělávání			

Jméno výchovného poradce	Mgr. Jiřina Tylová		
Telefon	417 837 424		
E-mail	tylova@zsosek.cz		
Specializační studium			Ne
Realizátor vzdělávání			

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	9	247	13
ZŠ - II.stupeň	7	143	13
Celkem pedagogů na škole*			27

Minimální preventivní program vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28, které do prevence rizikového chování zařazuje zejména agresi, šikanu, kyberšikanu, násilí, vandalismus, intoleranci, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobii, homofobii, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování. Při jeho tvorbě byla brána na zřetel také Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009 – 2012.

Charakteristika školy:

Základní škola Osek je plně organizovaná škola s devíti postupnými ročníky s 390 žáky. Výuka je realizována ve dvou budovách. V budově v Nelsonské ulici, která se nachází nedaleko náměstí, jsou umístěny třídy I. stupně školy a školní družina. Budova v Hrdlovské ulici je sídlem vedení školy, II. stupně, školní jídelny a školní družiny. Je situována do panelového sídliště.

Výukovým programem školy je Školní vzdělávací program Čtyřlístek. Název Čtyřlístek vychází ze zaměření na 4 oblasti - výpočetní technika, sport, práce s žáky, vyžadujícími speciální péči a výchova ke slušnosti a toleranci.

V rámci rizikového chování vidíme jako největší problém nekázeň žáků, vzájemné hrubé chování a konzumaci legálních drog (cigarety, alkohol). Na tyto oblasti se v letošním školním roce také nejvíce zaměříme. Naše působení bohužel ohrožuje často špatná spolupráce s rodiči a vysoká společenská tolerance k legálním drogám.

Cílem minimálního preventivního programu je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, k získávání dovedností a návyků v oblasti komunikace, tolerance, důvěry, vzájemné úcty a sebeúcty, vytváření bezpečného prostředí a dobrých vztahů s rodiči. Ve spolupráci s rodiči se snažíme formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Krátkodobým cílem je naučit děti zařadit se do skupiny vrstevníků, umět s nimi spolupracovat; střednědobým vlastní aktivita žáků, spolupráce v rámci ročníku; dlouhodobým pak vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi žáky 1. a 2. stupně a vytváření podmínek předcházení rizikového chování.

Konkrétní zaměření tohoto programu ve školním roce 2011/2012 je specifikováno následovně:

- informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování,
- systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu,
- informovanost pedagogických pracovníků o aktuálních problémech v oblasti rizikového chování,
- aktivní spolupráce se zákonnými zástupci žáků,
- sledování změn dokumentů týkajících se dané oblasti a aktuální využití daných pokynů, doporučení, informací a předpisů.

Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k pozitivní změně klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu.

Výchovně vzdělávací proces se uskutečňuje ve třídách 1. a 2. stupně. Ve škole dále funguje školní družina.

Na aplikaci MPP do vzdělávacího procesu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy, kteří mají k dispozici knihovničku prevence rizikového chování, která se nachází ve sborovně školy, videotéku a počítačový software pro použití v hodinách či při různých besedách.

1. Aktivity preventisty rizikového chování

- Pravidelná účast na schůzkách Pedagogicko psychologické poradny.
- Účast na seminářích s tematikou rizikového chování.
- Tvorba informativní nástěnky s tematikou rizikového chování.
- Doplnění knihovničky a videotéky potřebné pro práci s rizikovým chováním.
- Seznamování všech pedagogických pracovníků s novými poznatky v oblasti rizikového chování, metodická pomoc učitelům.
- Dle potřeb školy spolupráce s odborem sociálních služeb a sociální péče, s pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny v Teplicích s psychology a speciálními pedagogy.
- Koordinace programu prevence na 1. stupně

2. Spolupráce s výchovným poradcem

- Pokračování ve spolupráci s výchovným poradcem školy.

3. Prevence jako součást výuky

- Snaha o vytváření pozitivního klimatu ve škole.
- Na 1. stupni je preventistkou Mgr. Lenka Zítová
- V rámci 1. stupně využívat především možností primární prevence (zdravý životní styl; vhodná náplň volného času; třídní akce a výlety; návštěvy výstav v ITC v Oseku; aktivity o přestávkách; zvyšování zdravého sebevědomí žáků; rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty...). Obecná témata prevence jsou nenápadně zařazována do výuky (především v předmětech český jazyk, prvouka, vlastivěda, přírodověda, tělesná, výtvarná a hudební výchova). Obsah dětem prezentují především třídní učitelé, neboť děti dobře znají a vědí, na kterou problematiku se zaměřit. Vyučující využívají ve své práci plán prevence závislostí pro 1. stupeň.
- Na 2. stupni:
  - využít možnost primární prevence (třídní akce a výlety; kino, výstav v ITC v Oseku, zdravý životní styl...),
  - zařazení témat z oblasti rizikového chování (šikana, týrání dětí, zneužívání dětí, záškoláctví, drogová problematika, HIV/AIDS, trestná

- činnost mládeže, xenofobie, rasismus apod.) do výuky - občanská výchova, chemie, přírodopis, výchova ke zdraví...,
- uplatňování aktivní formy práce s dětmi (diskuse, hraní rolí, řízené rozhovory, situační hry, skupinové práce, projekty apod.),
  - v rámci vyučovacích předmětů vychovávat děti ke zdravému životnímu stylu; naučit je vytvářet žebříček hodnot; posilovat osobnost dítěte; osvojit dovednosti sociální komunikace, předcházení a řešení konfliktů; vytvářet a prohlubovat vztah důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem; zařadit i nácvik odmítání návykových látek,
  - věnovat zvýšenou pozornost rizikovým skupinám dětí.

4. Plánované přednášky a besedy pro žáky

- V 6. třídách bude využit „Vrstevnícký program“ (zlepšování vztahů ve třídě) – po celý školní rok
- V 7. třídách program prevence – kouření, alkohol, drogy – po celý školní rok
- **Září** – Světluška (za spolupráce s DDM Osek)
Lehkoatletický čtyřboj
- **Říjen** - atletika
Beseda s Pavlem Pabiánem „ Drogy, sexualita“ (8.,9.roč.)
Projekt Zdravý životní styl
Projekt Mezinárodní partnerství škol Christmas is fun
- **Listopad** – filmové představení Lidice (7. – 9. roč.)
Turnaj ve stolním tenise, florbal
- **Prosinec** - Beseda s PČR Duchcov – téma Dopravní nehody, zbraně,
základy právního vědomí
Návštěva Azylového domu v Oseku
Advent ve škole, vánoční koncert
- **Únor** - Beseda s pracovníky K-centra „ Most k naději“ z Mostu
- **Duben** - beseda s Městskou policií Osek
- **Červen**- Projekt-Sportovní olympiáda
- Další přednášky (besedy) budou do výuky zařazovány podle aktuální potřeby a nabídky.

5. Spolupráce rodičů a školy

- Spolupráce s rodiči při akcích pořádaných školou v mimoškolních hodinách
  - Sportovní zápasy ve florbale, volejbale

- Vánoční akademie
  - Sportovní odpoledne
  - Nocování ve škole (I.stupeň)
- Informování rodičů o postupu při nalezení drogy, zjištění týrání či šikany dítěte apod. na třídních schůzkách, na internetových stránkách školy, na informační nástěnce ve 2. poschodí školy v Hrdlovské ul. a při dnech otevřených dveří.
  - Zapojování rodičů v rámci Školské rady.
  - Prohlubování komunikace mezi učitelem a rodiči (a také žákem) pomocí tzv. elektronické žákovské knížky (součástí je i komunikační systém pro rodiče, žáky a učitele) a využití e-mailových schránek jako další možnost komunikace s rodiči.

6. Mimoškolní aktivity žáků

- Účast na sportovních turnajích a akcích– florbal, volejbal, lyžařský oddíl
- Účast ve vědomostních soutěžích (olympiády z jednotlivých předmětů, Pythagoriáda, Klokán...).
- Činnost školní družiny – volnočasové aktivity plní relaxační, regenerační, kompenzační, sociálně preventivní a výchovnou funkci.
- Zájmové kroužky při naší ZŠ – volejbal
- Další akce školy – Projektové dny, Evropský den jazyků, školy v přírodě,

7. Krizový plán

V případě, že škola bude mít podezření na používání návykových látek či na výskyt jiného rizikového chování, bude postupovat dle Školního řádu a patřičného pokynu MŠMT. Dále bude nahlížet do Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Na pohovoru s žákem se bude aktivně podílet dle konkrétní situace třídní učitel, výchovný poradce, preventista, zástupce či ředitel školy. Věc bude oznámena zákonným zástupcům, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. O všech opatřeních bude veden i písemný záznam. V případě nezájmu zákonných zástupců bude kontaktováno oddělení péče o dítě.

Při selhání preventivních opatření školy – návykové látky

- v případě podezření na zneužívání návykových látek:
  - provést diskrétní šetření a pohovor se žákem
- v případě důvodného podezření:
  - okamžité kontaktování zákonných zástupců žáka
  - při negativní a nespolutracující reakci rodiny uvědomit sociální odbor péče o dítě
- při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pracovník školy pověřený dle pokynu ministra:

- kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí zákonné zástupce
- v případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče:
  - uvědomí oddělení péče o dítě
  - oznámí věc policii

Při selhání preventivních opatření školy – šikana

- postup dle metodického pokynu č.j. 24246/2008-6
- vyšetřování počátečních stadií
  - rozhovor se žáky, kteří na šikanování upozornili
  - rozhovor s oběťmi a zajištění jejich ochrany
  - nalezení dalších vhodných svědků
  - individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
  - rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
  - potrestání a práce s agresory i oběťmi
- vyšetřování pokročilé šikany
  - překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
  - domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
  - zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
  - pokračující pomoc a podpora oběti
  - nahlášení policii
  - vlastní vyšetřování – přivolání odborníka (spolupráce s PPP Teplice)

Při selhání preventivních opatření školy – záškoláctví

- postup dle metodického pokynu č.j. 10194/2002-14
- při neomluvené a zvýšené omluvené nepřítomnosti žáka ve škole informuje třídní učitel ředitele školy nebo zástupce ředitele školy
- škola ověří věrohodnost omluvené nepřítomnosti
- neomluvenou nepřítomnost
  - řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel (popřípadě výchovná komise) formou pohovoru, na který jsou zástupci pozváni
  - zde projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem
  - každá taková neomluvená nepřítomnost je projednávána na pedagogické radě školy a sankcionována dle školního řádu a rozhodnutí rady
  - každá taková nepřítomnost je s náležitou dokumentací postoupena na Magistrát města Teplice, odbor sociálně-právní ochrana dětí
- při opakovaném záškoláctví v průběhu školního roku je třeba postoupit druhé hlášení o zanedbávání školní docházky policii, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže (kopie hlášení bude zaslána příslušnému školskému odboru)

8. Doporučené kontaktní adresy:

- Magistrát města Teplice – odbor sociálně-právní ochrany dětí:
Michaela Pšenková - 417 510 956
- WHITE LIGHT – kontaktní centrum, Teplice, 417 530 788
- K – centrum Most – „Most k naději“
PhDr. Dagmar Jandová, vedoucí programu
vedouci.kcm@mostknadeji.cz , 476 102 288
- Pedagogicko-psychologická poradna Teplice
Mgr. Bohdana Růžičková, 417 533 669
- Městská policie Osek – 417 837 124, 777 735 609
- Policie České republiky ,
Ilona Hypšová, 606 938 538
- Linka duševní tísně
  - Linka pro rychlou anonymní telefonickou krizovou intervenci
    - 476 104 877 (nonstop)
- Linka bezpečí
  - problémy v rodinných vztazích od hádek po násilí, rozvod rodičů, vztahy s kamarády, otázky psychosexuálního zrání, problémy ve škole
    - 800 155 555 www.linkabezpeci.cz
- Krizová linka Dětského krizového centra
  - Specializované pracoviště zaměřené na problematiku syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte
    - 266 727 953, 266 727 933
    -
- Linka Vzkaz domů - pro děti, které odešly z domova
  - 800 111 113

9. Legislativní parametry:

- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže - dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.: 28 275/2000-22

- Metodický pokyn k jednotnému uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví čj. 10 194/2002-14.
- Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance čj. 14 423/1999-22
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané čj. 25 884/2003-24.
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu čj. 11 691/2004-24
- Stanovisko MŠMT k „Aktivitám scientologů v oblasti primární protidrogové prevence“.
- Vnitřní směrnice „Školní řád“
- Vnitřní směrnice „Klasifikační řád“

Pro zdravé fungování každé společnosti jsou důležitá společně vytvořená a především dodržovaná pravidla, která jsou také velmi účinnou prevencí rizikového chování, zejména nekázně, záškoláctví, násilí a šikany. Na naší škole jsou proto vždy na začátku školního roku žáci seznámeni s vnitřním řádem školy i s řády odborných učeben, čímž se snažíme předcházet pozdějším nedorozuměním.

Výukové či výchovné problémy se řeší přes pohovor se zákonnými zástupci, který na škole již několik let úspěšně funguje. Vždy jsou přizváni zákonní zástupci žáka, protože se nám potvrdilo, že vzájemná spolupráce výraznou měrou přispívá ke školní úspěšnosti i k prevenci rizikového chování.

Poradenskou činnost i odbornou pomoc pro rodiče, děti i pedagogické pracovníky poskytuje na škole výchovný poradce. Pro tyto účely má stanoveny konzultační hodiny.